

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 5 червня 2019 р. № 483
(в редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 20 травня 2020 р. № 400)

ПОЛОЖЕННЯ
про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку
електричної енергії для забезпечення загальносуспільних
інтересів у процесі функціонування ринку електричної
енергії

1. Це Положення визначає обсяг та умови виконання спеціальних обов'язків учасниками ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії (далі - спеціальні обов'язки), що передбачають, зокрема, надання послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів з метою забезпечення стабільності, належної якості та доступності електричної енергії, підтримання належного рівня безпеки її постачання споживачам без загрози першочерговій цілі створення повноцінного ринку електричної енергії, заснованого на засадах вільної конкуренції з дотриманням принципів прозорості та недискримінації.

2. У цьому Положенні терміни вживаються у значенні, наведеному в Законі України "Про ринок електричної енергії".

3. До споживачів, яких стосуються спеціальні обов'язки, належать побутові споживачі.

4. Спеціальні обов'язки покладаються на таких учасників ринку електричної енергії:

гарантованого покупця електричної енергії (далі - гарантований покупець);

виробників електричної енергії;

постачальників універсальних послуг;

операторів систем розподілу електричної енергії;

оператора системи передачі електричної енергії.

5. До спеціальних обов'язків належить:

продаж електричної енергії виробниками електричної енергії, перелік яких наведено в додатку 1 (далі - виробники електричної енергії), за двосторонніми договорами на електронних аукціонах гарантованому покупцю за граничними цінами на електричну енергію (далі - граничні ціни);

продаж гарантованим покупцем електричної енергії за ціною, встановленою пунктом 7 цього Положення, постачальникам універсальних послуг за двосторонніми договорами купівлі-продажу електричної енергії в обсягах, необхідних для задоволення потреб побутових споживачів. Примірня форма зазначеного договору затверджується Мінекоенерго;

продаж гарантованим покупцем електричної енергії на організованих сегментах ринку електричної енергії;

купівля гарантованим покупцем електричної енергії на організованих сегментах ринку електричної енергії з метою забезпечення необхідних погодинних обсягів електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії;

купівля гарантованим покупцем електричної енергії за двосторонніми договорами та на організованих сегментах ринку електричної енергії на території області регулювання "острів Бурштинської ТЕС" з метою забезпечення необхідних погодинних обсягів електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії;

купівля та/або продаж гарантованим покупцем електричної енергії за двосторонніми договорами купівлі-продажу електричної енергії, укладеними за результатами електронних аукціонів;

надання постачальниками універсальних послуг гарантованому покупцю послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів за договорами про надання послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів за формою згідно з додатком 2;

спрямування гарантованим покупцем різниці між доходами та витратами, що виникла під час виконання ним спеціальних обов'язків, визначених цим Положенням, на забезпечення покриття власних економічно обґрунтованих витрат на виконання спеціальних обов'язків із купівлі електричної енергії за "зеленим" тарифом та за аукціонною ціною.

6. Гранична ціна визначається на рівні середньозваженої фактичної ціни на електричну енергію, виробленої відповідним виробником у квітні - травні 2019 р., та включає з 1 липня 2019 р. акцизний податок на вартість реалізованої електричної енергії.

7. Ціна на електричну енергію, за якою гарантований покупець здійснює продаж електричної енергії постачальникам універсальних послуг, розраховується як різниця між середньозваженою фіксованою ціною на електричну енергію для побутових споживачів і тарифами на послуги з передачі електричної енергії, на послуги з розподілу електричної енергії та на послуги постачальника універсальних послуг, але не менш як 10 гривень за 1 МВт·год. Фіксована ціна на електричну енергію для побутових споживачів встановлюється Кабінетом Міністрів України.

До прийняття рішення щодо встановлення фіксованої ціни така ціна застосовується на рівні тарифів на електричну енергію для побутових споживачів (з урахуванням тарифів, диференційованих за періодами часу), які діяли станом на 30 червня 2019 року. Середньозважена фіксована ціна визначається з урахуванням фактичних обсягів споживання електричної енергії побутовими споживачами у місяці, що передував попередньому розрахунковому місяцю.

У разі коли розрахункове значення ціни на електричну енергію становить менш як 10 гривень за 1 МВт·год, гарантований покупець здійснює оплату постачальнику універсальних послуг за договором про надання послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів. Вартість послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів визначається як добуток обсягу споживання електричної енергії побутовими споживачами та різниці між ціною електричної енергії, що становить 10 гривень за 1 МВт·год, і розрахунковою ціною електричної енергії.

8. Виробники електричної енергії зобов'язані:

1) у кожному розрахунковому періоді здійснювати продаж гарантованому покупцю на електронних аукціонах в установленому законодавством порядку 80 відсотків прогнозного обсягу відпуску електричної енергії на атомних електростанціях та 35 відсотків прогнозного обсягу відпуску електричної енергії на гідроелектростанціях, що затверджені у прогнозному балансі об'єднаної енергетичної системи України на відповідний місяць;

2) здійснювати продаж до 5 відсотків прогнозного обсягу відпуску електричної енергії на атомних електростанціях, що затверджені у прогнозному балансі об'єднаної енергетичної системи України на відповідний місяць за двосторонніми договорами на спеціальних сесіях електронних аукціонів;

3) укласти за результатами проведення електронного аукціону двосторонні договори купівлі-продажу електричної енергії з гарантованим покупцем за визначеною на електронному аукціоні ціною, але не вище граничної ціни;

4) виконувати інші умови продажу електричної енергії, визначені в укладених з гарантованим покупцем двосторонніх договорах купівлі-продажу електричної енергії.

9. Виробники електричної енергії мають право своєчасно та у повному обсязі отримувати кошти за продану ними на електронних аукціонах електричну енергію відповідно до укладених двосторонніх договорів купівлі-продажу електричної енергії.

10. Постачальники універсальних послуг зобов'язані:

1) здійснювати купівлю електричної енергії у гарантованого покупця в прогнозних погодинних обсягах, що необхідні для постачання побутовим споживачам, з подальшим коригуванням на фактичні дані щодо погодинних обсягів споживання електричної енергії побутовими споживачами. При цьому планові та фактичні дані щодо погодинних обсягів споживання електричної енергії побутовими споживачами повинні відповідати розрахункам обсягів споживання побутовими споживачами, здійсненим відповідним постачальником універсальної послуги на підставі профілю відпуску електричної енергії споживачам групи "б", яка визначена в Тимчасовому порядку визначення обсягів купівлі електричної енергії на оптовому ринку електричної енергії електропостачальниками та операторами систем розподілу на перехідний період до дати початку дії нового ринку електричної енергії, затверджені постановою НКРЕКП від 28 грудня 2018 р. № 2118;

2) оплачувати своєчасно та у повному обсязі у грошовій формі придбану ними у гарантованого покупця електричну енергію відповідно до укладених з гарантованим покупцем договорів купівлі-продажу електричної енергії в обсягах, необхідних для задоволення потреб побутових споживачів;

3) виконувати інші умови купівлі електричної енергії, визначені в укладених з гарантованим покупцем договорах купівлі-продажу електричної енергії в обсягах, необхідних для задоволення потреб побутових споживачів;

4) здійснювати надання універсальних послуг побутовим споживачам за цінами (тарифами), визначеними відповідними державними органами для таких споживачів;

5) укласти з гарантованим покупцем договори про надання послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів та договори про купівлю-продаж електричної енергії в обсягах, необхідних для задоволення потреб побутових споживачів;

6) оприлюднювати щомісяця до 25 числа наступного періоду на власному веб-сайті інформацію про погодинні місячні обсяги купівлі електричної енергії у гарантованого покупця та фактичну продаж електричної енергії побутовим споживачам.

11. Постачальники універсальних послуг мають право:

1) здійснювати купівлю електричної енергії на організованих сегментах ринку електричної енергії;

2) отримувати від гарантованого покупця компенсацію послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів.

12. Оператори систем розподілу електричної енергії та оператор системи передачі електричної енергії зобов'язані до 9 числа місяця, що настає за розрахунковим, за зверненнями постачальників універсальних послуг, які здійснюють на їх території ліцензованої діяльності постачання електричної енергії побутовим споживачам, здійснювати підтвердження фактичних загальних обсягів споживання електричної енергії, необхідної для задоволення потреб побутових споживачів за формою, встановленою договором купівлі-продажу електричної енергії в обсягах, необхідних для задоволення потреб побутових споживачів.

13. Гарантований покупець зобов'язаний:

1) здійснювати купівлю електричної енергії на електронних аукціонах для забезпечення виконання спеціальних обов'язків в установленому законодавством порядку у виробників електричної енергії;

2) укласти за результатами проведення електронного аукціону двосторонні договори купівлі-продажу електричної енергії з виробниками електричної енергії за визначеною на електронному аукціоні ціною, але не вище граничної ціни;

3) забезпечувати виконання умов купівлі електричної енергії, визначених в укладених з виробниками електричної енергії двосторонніх договорах купівлі-продажу електричної енергії;

4) здійснювати продаж електричної енергії постачальникам універсальних послуг у прогнозних погодинних обсягах, що необхідні для постачання побутовим споживачам, з подальшим коригуванням на фактичні дані щодо погодинних обсягів споживання електричної енергії побутовими споживачами;

5) укласти з постачальниками універсальних послуг договори про надання послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів, договори купівлі-продажу електричної енергії в обсягах, необхідних для задоволення потреб побутових споживачів;

6) надавати постачальникам універсальних послуг компенсацію послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів;

7) здійснювати продаж електричної енергії на організованих сегментах ринку електричної енергії та за двосторонніми договорами купівлі-продажу електричної енергії, крім обсягів електричної енергії, які продаються постачальникам універсальних послуг;

8) оприлюднювати щомісяця до 15 числа наступного періоду на власному веб-сайті інформацію про фактичні погодинні обсяги проданої електричної енергії для задоволення потреб побутових споживачів у розрізі продажу електричної енергії постачальникам універсальних послуг та продажу електричної енергії за двосторонніми договорами;

9) здійснювати купівлю електричної енергії на організованих сегментах ринку електричної енергії з метою забезпечення необхідних погодинних обсягів електричної енергії для забезпечення виконання спеціальних обов'язків;

10) спрямовувати різницю між доходами та витратами, що виникла під час виконання ним спеціальних обов'язків, визначених цим Положенням, на забезпечення покриття власних економічно обґрунтованих витрат на виконання спеціальних обов'язків із купівлі електричної енергії за "зеленим" тарифом та за аукціонною ціною;

11) оприлюднювати щомісяця до 25 числа наступного періоду на власному веб-сайті інформацію про:

обсяги та вартість купленої та проданої електричної енергії у розрізі контрагентів;

кошти, що нараховані та виплачені як компенсація послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів у розрізі контрагентів;

12) оприлюднювати щороку до 30 квітня наступного періоду річну фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність разом з аудиторським висновком на власному веб-сайті (у повному обсязі). Аудиторський висновок повинен містити результати аналізу виконання норм цього Положення.

14. Гарантований покупець має право:

1) отримувати своєчасно та у повному обсязі кошти за продану ним постачальникам універсальних послуг електричну енергію відповідно до укладених договорів купівлі-продажу електричної енергії в обсягах, необхідних для задоволення потреб побутових споживачів;

2) здійснювати:

продаж електричної енергії на організованих сегментах ринку електричної енергії та за двосторонніми договорами, укладеними за результатами електронних аукціонів, крім обсягів електричної енергії, які продаються постачальникам універсальних послуг за договорами купівлі-продажу електричної енергії в обсягах, необхідних для задоволення потреб побутових споживачів;

купівлю електричної енергії на організованих сегментах ринку електричної енергії та за двосторонніми договорами, укладеними за результатами електронних аукціонів.

Двосторонні договори купівлі-продажу електричної енергії укладаються гарантованим покупцем відповідно до примірної форми договору, яка затверджується аукціонним комітетом Мінекоенерго.

При цьому строк продажу за двостороннім договором не може бути більшим одного місяця, а стартова ціна та ціна продажу за результатами електронних аукціонів не може бути менше, ніж ціна, за якою гарантований покупець здійснює купівлю електричної енергії на електронних аукціонах для забезпечення виконання спеціальних обов'язків в установленому законодавством порядку у виробників електричної енергії;

3) купувати електричну енергію за двосторонніми договорами на території області регулювання "острів Бурштинської ТЕС".

15. Гарантований покупець сплачує постачальникам універсальних послуг вартість послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів шляхом перерахування коштів на поточний рахунок із спеціальним режимом використання відповідного постачальника щомісяця рівними частинами до 11 і 21 числа та останнього дня місяця включно.

16. Спеціальні обов'язки не застосовуються до діяльності з постачання електричної енергії побутовим споживачам, об'єкти яких розташовані на території, на якій органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження.

17. Коригування прогнозних обсягів електричної енергії здійснюється відповідно до даних постачальників універсальних послуг щодо фактичних обсягів електричної енергії, що відповідають обсягам, необхідним для постачання побутовим споживачам, підтверджених оператором системи розподілу, на території ліцензованої діяльності якого провадить діяльність постачальник універсальних послуг.

18. Перевищення погодинних прогнозних обсягів електричної енергії над фактичними обсягами компенсується постачальником універсальних послуг гарантованому покупцю за ціною, яка склалася на відповідну годину відповідного дня на ринку “на добу наперед”.

19. У разі перевищення фактичних обсягів електричної енергії над прогнозними постачальник універсальних послуг має право купити додаткові обсяги електричної енергії у наступних періодах постачання за ціною, розрахованою згідно з пунктом 7 цього Положення.

ПЕРЕЛІК
виробників електричної енергії, на яких покладено спеціальні
обов'язки для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі
функціонування ринку електричної енергії

Державне підприємство “Національна атомна енергогенеруюча компанія “Енергоатом”
(виробник електричної енергії на атомних електростанціях)

ПрАТ “Укргідроенерго” (виробник електричної енергії на гідроелектростанціях)

ПРИМІРНИЙ ДОГОВІР
про надання послуг із забезпечення доступності електричної енергії
для побутових споживачів

Документи та файли

 Сигнальний документ — f495287n85.rtf

Публікації документа

- Урядовий кур'єр від 28.05.2020 – № 100
- Офіційний вісник України від 09.06.2020 – 2020 р., № 44, стор. 164, стаття 1417, код акта 99299/2020

